

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 177/22

Luksemburgā, 2022. gada 8. novembrī

Tiesas spriedums apvienotajās lietās C-704/20 un C-39/21 | *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid*
(Aizturēšanas pārbaude pēc savas ierosmes)

Valsts tiesai pēc savas ierosmes ir jāpārbauda tāda aizturēšanas pasākuma likumība, kurš pieņemts attiecībā uz ārvalsts valstspiederīgo, kas valstī uzturas nelikumīgi, vai patvēruma meklētāju

No Savienības tiesībām¹ izriet, ka aizturēšanas pasākuma noteikšana vai turpināšana attiecībā pret ārvalsts valstspiederīgo, kurš iesniedzis starptautiskās aizsardzības pieteikumu vai kurš dalībvalstī uzturas nelikumīgi, ir pakārtota vairāku likumības nosacījumu ievērošanai

Alžīrijas, Marokas un Sjerraleones valstspiederīgie dažādās Nīderlandes tiesās bija pārsūdzējuši viņiem piemērotos aizturēšanas pasākumus.

Nīderlandes Valsts padome [*Raad van State*] un *rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's Hertogenbosch* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hertogenbosā) uzdeva Tiesai jautājumu, vai Savienības tiesībās valsts tiesām ir paredzēts pienākums pēc savas ierosmes pārbaudīt tāda aizturēšanas pasākuma likumības nosacījuma iespējamo neizpildi, uz kuru attiecīgā persona pati nav norādījusi.

Šodien pasludinātajā spriedumā Tiesa vispirms atgādina, ka jebkura trešās valsts valstspiederīgā aizturēšana atgriešanas procedūrā pēc nelikumīgas uzturēšanās, starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanas ietvaros vai arī saistībā ar šādas aizsardzības pieteikuma iesniedzēja pārsūtīšanu uz dalībvalsti, kura ir atbildīga par viņa pieteikuma izskatīšanu, ir būtiska iejaukšanās šī valstspiederīgā tiesībās uz brīvību, kas paredzētas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 6. pantā.

Līdz ar to, ja izrādās, ka aizturēšanas likumības nosacījumi nav vai vairs netiek izpildīti, attiecīgā persona nekavējoties ir jāatbrīvo. Tā tas it īpaši ir tad, ja tiek konstatēts, ka attiecīgā gadījumā atgriešanas, starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanas vai pārsūtīšanas procedūra vairs netiek īstenota ar pienācīgu rūpību vai ja aizturēšanas pasākums nav bijis vai vairs nav samērīgs.

Tiesa uzsver, ka ārvalstnieku aizturēšanas izraidīšanas nolūkā jomā Savienības likumdevējs ir paredzējis ne vien kopīgus materiālos standartus, bet efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa labad ieviesis arī kopīgus procesuālos standartus, kuru mērķis ir nodrošināt, ka katrā dalībvalstī pastāv sistēma, kas ļauj kompetentajai tiesu iestādei vajadzības gadījumā pēc *ex officio* pārbaudes atbrīvot attiecīgo personu, tiklīdz izrādās, ka tās aizturēšana nav vai vairs nav likumīga.

¹ Konkrēti – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/115/EK (2008. gada 16. decembris) par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi (OV 2008, L 348, 98. lpp.) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/33/ES (2013. gada 26. jūnijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai (OV 2013, L 180, 96. lpp.), tās lasot kopā ar Pamattiesību hartas 6. pantu (tiesības uz brīvību).

No tā izriet, ka kompetentajai valsts tiesu iestādei, lai pārbaudītu aizturēšanas pasākuma likumību, ir jāizmanto visi tai zināmie elementi, it īpaši fakti, kas ir papildināti vai precizēti saistībā ar procesuālajiem pasākumiem, kurus tā uzskatītu par nepieciešamiem veikt, pamatojoties uz valsts tiesību aktiem, un, balstoties uz šiem elementiem, attiecīgā gadījumā jākonstatē, ka nav ievērots kāds likumības nosacījums, kas izriet no Savienības tiesībām, pat ja attiecīgā persona nav norādījusi uz šo neievērošanu. Šis pienākums neietekmē pienākumu šai tiesu iestādei aicināt puses izteikties par šo nosacījumu saskaņā ar sacīkstes principu.

ATGĀDINĀJUMS. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāizskata līdzīga problemātika.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Marta Ošleja ☎ (+352) 4303 6005.

Palieciet ar mums!

